

UN ALTRE CURS QUE COMENÇA

En el moviment intel·lectual i cultural de la ciutat nostra, sempre el CENTRE DE LECTURA hi ha donat la nota tònica. En el camp neutral de la seva actuació, on no hi posa arrels la planta malestruga de la passió política, totes les iniciatives lloables en qüestions de instrucció i ciutadania hi han trobat a tota hora terreny adobat i caliu vivificador. Concursos literaris, conferències de vulgarització científica, concursos d'aprenents i exposicions d'art, han tret, en la nostra benemèrita institució, esplendorosa florida, abans que en cap altre lloc, proclamant la virtualitat del seu viure inquiet. I fins en matèria d'ensenyament, les seves classes de coneixements elementaris i de dibuix, serviren de patró, anys endarrera, a la majoria de societats polítiques i no polítiques de Reus.

Era pel Octubre del any 1902, en celebrar-se la inauguració del curs de 1902 al 1903, quan en la memòria reglamentària llegida ressenyant els resultats del curs anterior, es feia una crítica severa d'aquestes ensenyances elementals quan van a càrrec d'entitats com la nostra, fent veure la ineficàcia de gastar forces i cabals en les mateixes, i afirmant que és feina inútil per a la humanitat el pretendre que l'home que s' troba més enllà dels anys de la joventut arribi, després de passar-se hores i més hores fent pals i ganxos, a poguer posar el seu nom al peu d'una carta. I com que'l temps no transcorre en và, tots els inconvenients que llavors se assenyalaven, i molts d'altres, poden repetir-se corretgits i augmentats avui que'l número d'escoles públiques i privades creixen cada dia, i les facilitats de la vida moderna, fan que sigui sense grosses dificultats assequible, pels nois de tots els estaments socials, l'adquisició i pràctica de totes les disciplines que integren la nomenada instrucció primària.

Per aquestes raons, el CENTRE DE LECTURA, en emprendre nova i esplendorosa vida mercès a la generositat sense parió d'un patrici exemplar, després de la greu crisi que paralizà quasi bé per complert el seu funcionament, ha volgut deixar de banda tots els ensenyaments que abastament i a poc prèu proporcionen l'estat i els col·legis particulars. anant-se'n dreturerament a la instauració d'aquelles ensenyances que ni l'estat, ni'l municipi, ni les corporacions oficials de tota mena, dintre de la organització burocràtica espanyola, posen a l'abast de les classes proletàries, i que tan essencials i indispensables son davant de les luites vivissimes que'l comerç i la indústria dels pobles van a entaular per a la conquesta dels mercats mundials. Per això, el CENTRE DE LECTURA, s'encamina cap a la creació de l'escola d'aprenentatge.

Dificultats que, de moment, no han pogut ésser vençudes, han impedit que'l CENTRE pogués realitzar immediatament el seu propòsit en reemprendre les seves activitats. Però repasseu la taula de les ensenyances del curs passat i del present, i veurèu en

ella com comença a preparar-se el terreny, conservant únicament aquelles assignatures de caràcter elemental indispensables per a una perfecta preparació dels alumnes de demà, aquelles ensenyances que han de servir de base sòlida de coneixements damunt de la qual puguin descansar-hi i sostenir-s'hi, els ensenyaments de caràcter tècnic que seguiràn després. I al costat d'elles, veurèu, en el plà d'ensenyaments del curs darrer, com s'inicia, com comença a germinar l'ensenyança tècnica d'oficis i com, en el plà del curs actual, s'espandeix i es complementa amb la Comptabilitat i la Geografia comercial, la Geometria descriptiva i la Mecànica i la Electrològia, i totes les matèries que figureu en les ensenyances pròpies per a la dona.

L'èxit insospitat assolit en el curs passat, ens dona la satisfacció d'un deure acomplert i amablement correspost pel públic. Amb l'alegria que produeix la contemplació de la bondat i de la magnitud de la labor aconseguida, plens d'il·lusions i amb el cor obert a l'esperança, anem a començar un nou curs.

Pels que havem posat totes les energies en la feina a l'ensenyar; pels que hem passat els millors anys de la nostra vida, ja una mica llarga, expandint per mitjà de la càtedra, de la premsa i de la conferència pública, les veritats, els coneixements, conquerits pels homes sabis, la festa de començament de curs té tot l'aire d'una cosa corpenadora, que'ns dona esgarrifances de goig i de pena a la vegada. Arriben davant de nosaltres els novells alumnes amb els ulls oberts de bat a bat buscant la llum de la veritat i amb el cor bategant de desig de saber. I els rebem amorosament en nostres braços i anem al seu davant destriant les noves idees, i agafant-los'hi les mans, els anem guiant pels enredats viarans de la ciència. I durant aquest romiatge i, sobre tot al començar-lo, ¡quantes il·lusions forjades pensant en el pervindre dels alumnes i que tal volta es difumaràn sense deixar ni un rastrel! ¡Quin goig en pensar en el possible triomf, i quina pena, tan gran i tan fonda, en sospitar que algú d'aquells alumnes podrà quedar-se fóra de ruta a mig a mig de la caminada! Talment les mateixes il·lusions, el mateix goig i idèntica pena, que sent el pare en contemplar al filllet acabat de naixer.

No se'n fan ben bé prou càrrec els alumnes de lo que és i representa el sacerdocí de l'ensenyança, ni capeixen aquest amor paternal del mestre envers el deixeble. Nosaltres voldríem que'ls alumnes del CENTRE que van a emprendre la tasca, el comprenguessin aquest amor i sapiguessin correspondre'hi treballant, posant, sense defalliments, tota la seva ferma voluntat en l'estudi. Si amb aquest entusiasme i amor i amb aquesta constància que'ls demanem obressim, l'esforç del CENTRE no seria eixorc; hauríem donat un pas més, segú i decidit, camí enllà de la nostra obra ideal i arribaríem a fi de curs poguent cantar tots victòria.

A. PORTA PALLISÉ.